

פרק "בהמה המקשה"

אמו, גם אם יחזיר העובר את האבר, וימצא שנשחטה אמו לאחר שכולוהיה בשלימות בתוך מעיה.

בפרק זה יבואר התירו של העובר הזה, ובהלכותיו כאשר הוציא רק חלק מאבריו או רובו, וכן בדין נבלתו, ובעוד ענינים נוספים.

המאירי בהקדמתו לפרקנו, מחלק אותו לחמשה נושאים, כפי סדר הפרק:

א. "טרפה" באברים מסויימים בבהמה, מבלי שיחול דין טריפה על כל הבהמה. וכן אופנים שבהם נאסרים אברים פנימיים בבהמה כאשר נחתכו ממנה בחייה, כדין "אבר מן החי", והאופנים שבהם אין האברים הנחתכים אסורים.

ב. דיני בכור העומד להיוולד מבהמה המקשה לילד ויצא רק חלקו של הבכור, אימתי קדוש בקדושת בכורה ואיך נוהגים בקדושה זו.

ג. דיני טומאה וטהרה בחלקים שנאסרו בבהמה [כמו האברים המובאים בחלק הראשון], וכן באברים שנדלדלו [שנפסקה חיותם כמעט לחלוטין], אלא שהם תלויים ומחוברים במקצת לבהמה, האם הם מטמאים כנבלה, או שדינם כ'טריפה שחווה', המטמאת רק במוקדשין [אם אכן נשחטה הבהמה].⁽¹⁾ וכן בהמה שמת עוברת בתוך מעיה,⁽²⁾ היאך דינו של העובר לענין

בפרק שלפנינו, שהוא לאחר פרק "אלו טרפות", נשנו הלכות נוספות של איסורי טרפה, ובעיקר מתבאר בו דינו של "בן פקועה", שהוא עובר חי הנמצא במעי אמו לאחר שנשחטה, כאשר מצד אחד הוא מותר באכילה עקב שחיטת אמו, אף בלא שחיטה עצמית שלו עצמו, אך מצד שני נוהגות בו הלכות טריפה מיוחדות, של "בשר שיצא חוץ למחיצתו", שאין כדוגמתן אלא בו.

השם "בן פקועה", משמעותו היא, בן של בהמה אשר "נפקעה", כלומר, שנשחטה אמו.

ההיתר לאכול את בן הפקועה מחמת שחיטת אמו, מבלי לשחוט אותו עצמו, נלמד מן הפסוק [דברים יד ו] "וכל בהמה מפרסת פרסה, ושוסעת שסע שתי פרסות, מעלת גרה בבהמה, אותה תאכלו". ודרשו חכמים את הפסוק כך:

כל "בהמה" [המוזכרת בתחילת הפסוק] שנמצאה "בבהמה" [המוזכרת בסוף הפסוק], אותה תאכלו! מלמד הכתוב, שעובר בהמה, הנמצא בתוך הבהמה בעת שחיטתה כשהוא חי, הרי הוא נותר באכילה על ידי שחיטת האם.

אך עובר שהוציא אחד מאבריו מחוץ לכותלי רחם אמו לפני שנשחטה האם, נאסר אותו האבר עולמית באיסור "ובשר בשדה טרפה", ושוב לא יהיה נותר בשחיטת

2. ענין זה נידון בגמרא לפני סוגית אבר המדולדל ואבר היוצא. והבאנו את הדברים כאן כפי שסידרם המאירי.

1. בדבר זה נחלקו רבי מאיר וחכמים במשנה לקמן [עב א].